

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

15. Silentium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

ejus locupletati sunt. Christus vocat amicos: His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me. Castalion. Vulneratus sum in amicorum domo.

Psal. 18. Aug. 9. 71.

Quid, quoddum patiebatur, sese quodammodo ostentabat? In Sole posuit tabernaculum suum. Augustinus, id est, corpus suum, quod a Pilato flagellis casum est ignominiamque passionis in Sole posuit.

Tob. 53. Luc. 23. D. Leo serm. 10. de Pass.

Sicut ovis ad occisionem ducitur. Ad Hebraicum: Cum regna pompa, & maiestate deducetur. Unde ad lamentatrices: Filie Ierusalem, nolite flere super me. Quidni, Domine? D. Leo: Quia non decebat luctus triumphum, nec lamenta victoriam.

Isa. 1.

Habac. 3.

Hinc Bethlehem nativitati, Ierosolymam praelegit passioni. Eapropter & passus in meridie (uti pulchre notat Hieron.) qui resurrexit mane. Unde & in gloria visus ab uno. Vidi Dominum sedentem super solum excelsum, & elevatum: in opprobriis, a multis: Vidimus eum, & non erat aspectus. Cornus (inquit simul, & semel Propheta) in manibus eius, ibi abscondita est fortitudo eius.

Nos tanto pro nobis patiendi ardori quantam promptitudine respondemus? quam alacres obviam pergimus passioni?

SILENTIUM. PUNCTUM XV.

Nihil respondes ad ea, quae isti adversum te testificantur? Iesus autem tacebat. Matth. 26. Non audis, quanta adversum te dicunt testimonia? Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur Praeses vehementer. Matth. 27. Non respondes quicquam? Vide, inquantis te accusant. Iesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus. Marc. 15. Herodes, viso Iesu, gavisus est valde, Speranza Scriptura selecta.

Et interrogabat autem eum multis sermonibus: at ipse nihil illi respondebat, Luc. 23.

Quid ergo? Verbum silet? Factum est silentium in caelo? Et cur praestupore non sileat caelum, cum in caelo videat silentium? Heu, concentum caeli quis dormire fecit?

Apoc. 8. Job. 38.

Accusatur Iesus apud Iudices, falsis ubique testibus circumvenitur, postulatur ad necem: at ille silentio se tueretur, & qui mundum verbo fecerat, taciturnitate iam refecit. En, en hic agnus innocentissimus ab origine mundi sine voce ad occisionem ductus! Enis, qui sicut ovis coram rudente se obmutuit, & non aperuit os suum.

Et iustitia ut itat, & tacet! perfidia vero ut loquitur, & sedet! Ambrosius de Rachele sedente, & Laban stante: Vbi, de Tacob, c. 5. inquit, causa religionis agebatur, fides debuit habere sedem iudicii, & quasi rea stare perfidia. Sed, heu! modo perfidia recidit, fides stat, & tacet.

Silentio mundum refecit, qui verbo fecit. Isa. 53.

Ambrosius de Rachele sedente, & Laban stante: Vbi, de Tacob, c. 5. inquit, causa religionis agebatur, fides debuit habere sedem iudicii, & quasi rea stare perfidia. Sed, heu! modo perfidia recidit, fides stat, & tacet.

Primum, coram Principe Sacerdotum Caiapha ad manifestissima accusationis mendacia tacuit, nec ibi dolor ullam prorsus vocem expressit, sed obsequium erga Patrem, divinam linguam cohibuit: Ego autem, inquam, surdus non audiebam, & sicut mutus, non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens, & non habens in ore suo redargutiones. Posui ori meo custodiam: vel ut vertit Hieron. Custodi vi os meum silentio, cum consisteret peccator adversum me. Obmutui, & humiliatus sum, & filii a bonis, & dolor meus revocatus est.

Psal. 37.

Psal. 38.

D. Hieron.

O verum Iosephum inique a Putipharo accusatum, qui nunquam ad verbum respondit, qui cum posset legem talionis implere, & malum malo foenerare, ut loquitur Tertullianus, tacere maluit, & falsam calumniam ne vera quidem accusatione repellere.

Gen. 39.

Tertul. lib. de Patient. c. 6.

Tacui, semper filius patiens sui. Summae nimiram, divinaeque virtutis argumentum, in mediis objurgantium testimoniis, & calumniis patienter tacere. Ita pulchre D. Leo serm. 6 de Passione: Perducto Iesu ad Caiapham Principem Sacerdotum, quod Scriba, & omnis sacerdotis

Isa. 42.

D. Leo.

is Ordo conuenerat, falsa aduersus Dominum A
testimonia querebantur, sed inter inconditas,
& dissonas voces hoc Iesus mirabiliter elegerat, ut taceret.

O quam vere! ô quam propriè mirabiliter! Non etenim frigiditatis poterat esse humanæ, in medijs falsissimis calumnijs sic tacere, sed mirabilis, sed diuinitatis virtutis eximium argumentum.

Thren. 3.

Alii.

D. Ambr. ser. super sa. Alii: Quia leuauit super se. Mox: Pones in puluere os suum, si forte sit spes. D.

10, in Ps. 118.

Ambrosius uertit: Dabit in sepultura fossuram os suum, si forte sit spes patientia. Et lectionem elucidans subdit: Quod autem ait: Dabit in sepultura fossuram os suum, ostendit quandam supra modum patientiæ taciturnitatem, & tanquam sepelias os proprium, ne loquatur, & uelut quodam aggerè uirtutum obstruat, ne uocem doloris emitat: & quemadmodum etiã Theodoretus exponit, ita tacebit, ac si os terrã oppletum haberet. At quæ spes tanti silentij, & patientiæ? Hæc ipsa, ut supra hominem agnoscat. Sedebit solitarius, & tacebit. Septuaginta: Sadebit singulariter, & silebit, quia leuauit super se: aut, se parauit Christi.

Theod. ibid.

Silentio existimationem diuinitatis sibi parauit Christus.

Isa. 32.

Silentium ut rem diuinam coluerunt ueteres.

Plin. lib. 3. cap. 5.

Calim: Rhodig. lib. 2. 2.

6. 46.

Psal. 64.

Cypr. lib. de bono patient.

Patientia res Dei.

Dei.

Quæ Deus innotuit.

Huc facit illud Varis: Et erit cultus iustitiam silentium; id est, silentio, ac taciturnitate in opprobrijs æquanimiter perferendis, agnosceretur, & coleretur ut Deus.

Vel Ethnici, ut rem diuinam, colebant silentium; illud non secus ac Numen uenerabatur in Musâ Tacitâ, in Ecâ Angeioniâ, ac in Harpocrate. O uanos silentij cultores! Eo, eni uerus silentij Deus.

Hinc Psaltes: Te docet hymnus, Deus in Sion; aut juxta alios: Te docet silentium, Deus, in Sion. & tibi (consequenter tanquam jam ex hoc noto Deo) reddetur uotum in Ierusalem.

Hinc & illud Cypriani acumen: Patientia res est Dei; quasi eâ potissimum, tanquam se propius simâ. Deus innotescat.

Hæc præsertim Dei Filius innotuit. Et certe non potuit hinc non agnosci ut Dei Filius, qui Deum Patrem imitatus suas injurias tam profundo silentio tolerabat.

Accipe eundem Cyprianum libro de bono patientiæ, ita fantem: Inter cetera admirabilia uirtutum, quibus indicia diuinae Majestatis expressit, paternam quoque patientiam tolerantiam tenore seruauit. Vbi pulchrè illud expendendum uenit, tolerantiam tenore, quod sicut æternus Pater inter injurias patientissimè silet, ac sustinet, ut ait Apostolus, in multa patientia: ita Christus Dominus eandem Patris patientiam amulatus, atq; inter objectas sibi calumnias, & injurias conticecens, paternam maiestatem, ac Diuinitatem referebat.

Magnum id certè, ac pulchrè ait Athanasius, & mirificum in Secretore, qui tacendo, & non respondendo, tam efficax erat in persuadendo, ut Iudex ultra factiones, conspirationesque aduersus eum initas agnosceret, & confiteretur, se magis turbis hominum, quam iustitiæ gratificatum esse. Qui si respondisset Pilato, poterat ille suspicari, formidine eum mortis ad loquendum inducitur fuisse: jam cum taceat, quid admireris, nisi illius robur, fortitudinemque in contemnendâ morte? Cumque eum de innocentia ita excuset Pilatus, quid aliud in mentem uenire potest, nisi illi infum, qui ibi iudicio subiectus stabat, Deum esse?

Vnde solenni etiam suo acumine Tertullianus libro de patientia, uel hinc potissimum Phariseorum aut malitiam, aut cæcitatem redarguit, quod Christi Diuinitatem non agnoscerent. Qui, inquit, in hominis figurâ proposuerat latere, nibilde imitatus est. Hinc uel eius deitas præmaximè, Pharisæi, Dominum agnosce debuerat penetraret. Quasi diceret: Cum à solo homine tam silentem in tam apertis injurijs tolerantiam exhibere haud esset possibile, uel hinc solùm Deum agnoscere debuistis.

Certè ipse patientiæ miraculum Iob tot calumnijs impetitus, ut qui Deus non erat, sed homo. Quare tacens consumor? aut ad Hebræicū: Nunc, si tacero, moriar; aut Græcè: Nunc obmutescam, & deficiam; id est, nisi loquar, deficiam, & expirabo: si statim non dixerō, & me oratione non defen-

Athan. de Pass. & Cruce Domini.

Silentio efficax in persuadendo Christus.

Tertul. lib. de patient. c. 3.

De patientiâ Christi agnoscebat hominis imitatus est.

Hinc uel eius deitas præmaximè, Pharisæi, Dominum agnosce debuerat penetraret.

Quasi diceret: Cum à solo homine tam silentem in tam apertis injurijs tolerantiam exhibere haud esset possibile, uel hinc solùm Deum agnoscere debuistis.

Certè ipse patientiæ miraculum Iob tot calumnijs impetitus, ut qui Deus non erat, sed homo. Quare tacens consumor? aut ad Hebræicū: Nunc, si tacero, moriar; aut Græcè: Nunc obmutescam, & deficiam; id est, nisi loquar, deficiam, & expirabo: si statim non dixerō, & me oratione non defen-

defendero, protinus moriar. Sic aliàs A
adversus suos calumniatores: Usquequid
affligitis animam meam, & atteritis me ser-
monibus? Vbi Origenes citatus in Cate-
na: Iobus, inquit, fortissimus Athletarum,
in cuius libro nihil ita eminet, ut fortitudo, la-
bores tamen sentit, quos ex eorum duro sermo-
ne, qui ad eum visendi causâ venerant, hau-
riebat.

Iob. 19.
Orig. ibid.

Matth. 5.
Chryf. ib.

Id, quod etiam elegantissimè expen- B
dit Chrysof. hom. 15. in Matthæum, ad
illa verba: Beati estis, cum exprobraverint
vobis, & dixerint omne malum verbum ad-
versum vos; sic enim ipse legit, subditq;
Non pro periculis solum, verum etiam pro ma-
ledictis retributionem maximam pollicetur.
(Beati estis, &c. Gaudete, & exultate, quo-
niam merces vestra multa est in calis. Pro-
pterea non dixit: Beati, cum vos exagi-
taverint, atque interfecerint, sed, cum ex-
probraverint vobis. Nescio enim quomodo

Verba male-
dica amarissi-
mè mordent.

omnibus penè rebus amarior solent mordere
maledicta. In periculis quippe multa sunt, qua
laborem ipsum faciunt leviorè, ut multorum
exhortatione succendi, ut habere plurimos ap-
plaudentes: dignisq; passionem ipsam praconis
coronantes: in maledictionibus verò etiam
consolatio ipsa subducitur.

Quosdam ad
laqueum impu-
lserunt.

Matth. 27.
Act. 1.

Maledicta ne
audiret Iudas,
laqueum induit.

Iob. 1.

Neque enim maledictiones creduntur cun- D
ctis periculis servius mordere certantem, nec
omnino magna esse quapiam virtus putatur,
fortiter sustinere maledictum, cum corè multè
etiam ad laqueum convolarint, famâ oppro-
bria non ferentes. Et quid hoc miraris in ca-
teris, cum proditorem illum impudentissimum,
pariter & crudelissimum, atque contra omnia
flagitia nequitia fronte duratum, hoc præcipuè
ad laqueum ire compulerit? (Quasi diceret:
Ne à quopiam fortè audires: En refracta-
rius! en proditor?)

Maledicta ne
Iob quidem
satis patienter
ferre poterat.
Iob. 11. &
19. & 20.

Iob quoque ipse certè omni lapide, atque
adamante tolerantior, cum quidem patrimo-
nium amitteret, malaq; innumera sustineret,
cumq; subitò numerosâ sobole esset orbatus, cū
quasi fontem quendam vermium toto videret
corpore haurientem, suprag; hac uxorem sibi
molestius imminentem, per facile cuncta su-
peravit: ubi verò exprobrare sibi amicos, at-

que insultare videt, & malignam illum de se
existimationem fovere, & dicere, quidd talia
propter peccata pateretur, ac malitia sua solve-
ret ultionem, tunc demum utique turbatus est
vir ille maximus, ille fortissimus.

Et quid David? Nonne ipsum mti cal-
umniarum, ac oburgationum pelagus fuit
ingressus: Infixus sum in limo profundi, &
non est substantia vni in altitudine maris, &
tempestas demersit me. Quia tamen homo
erat, non Deus: Laboravi (subdit) clamans,
rauca facta sunt fauces meae. Sic penè Chry-
sofotomus: David quoque omittens cun-
ctâ, que pertulit, pro maledicto patienter
ad dito, vicem à Domino repositæ: 2. Reg. 16.
Dimitte, inquit, ut maledicat, quoniam Do-
minus mandavit ei, ut videret afflictionem
meam (pende Chrysofotomi lectionem)
& reddat mihi pro maledictione hac in die illâ.
Nemo igitur hominum, nemo patien-
tiam huiusmodi penetravit.

Psal. 68.

Neque David

2. Reg. 16.

Chrysof.

Et quidem inter notas, quibus Chri-
stus ut Messias signaretur, illa neque ob-
scura, neque infirma est: Non clamabit, ne-
que audietur vox eius foris. Et tyranni rudi-
culi eius erunt, & ipse de Regibus triumphabit.
Quâ etenim re aliâ, quàm ipsâ in-
nocentiâ, æquanimitate, ac silentio de-
Rege Herode, de Pilato, deque cæteris
Pontificibus, & calumniatoribus trium-
phavit? Rectè Ambrosius ad illa ver-
ba: Redime me à calumniis hominum.
Christus, inquit, calumniis appetitus silen-
tium detulit triumphale.

Isa. 42.

Silentio Chri-
stus de hos-
tibus trium-
phavit.

Psal. 118.

Ambros. ser. 17
ibid.

Hoc & regius Propheta pulchrè in-
nuit, ubi cecinit: Specio tua, & pulchri-
tudine inâ intende, prosperè procede, & re-
gna. Propter veritatem, & mansuetudi-
nem, & iustitiam, & deducet te mirabiliter
dextera tua; ad optatum videlicet fi-
nem, ad optatas coronas, & triumphos.
Sic Genebrardus.

Psal. 44.

Hinc ad mores D. Valerianus Episc.
Plena victoria est, ad clamantem tacere, &
non respondere provocanti. Et Paulinus: Val. de bono
In Christo triumphat, qui tunicam auferenti confer. pacis.
remittit & pallium.
Paulin. ep. 2.
de perfect.
Christian.

Porrò juvat hoc loco, & mansue-
tudi.

rudinis, ac silentii hujus pulchritudinem, atque honestatem intuemam, & ad nostrorum regimen animorum in rebus difficilibus, contemplari, quemadmodum Christus Dominus coram Pontificibus, ac Pilato se gesserit. Etenim inteream confusas voces, inter tam absonos clamores accusantium, ac deposcentium ipsum in pœnam, in tantâ invidiâ, & calumniâ rabie, inter plagas, atque ictus, impendente tanti supplicii atrocitate, & morte probrosissimâ, quâ moderatione est usus, quâ sapientiâ? Non exacerbantur eum indignissima, quæ perpetiebatur, & infanda, ut aliquid ex ejus ore prodiret immodestum, arrogans, durum, insolens, contumeliosum, maledicum. Iudicum auctoritatem non imminuit, non propriam extulit. Non fregit, ac debilitavit eum tantum pondus arumnarû, ut in preces, lachrymas, supplicationes sese abiiceret, aliquidque vel ageret vilitate, aut diceret. Quo temperamento semper est usus? quâ prudentiâ in sensis? quâ circumspectione in paucissimis, quæ dixit, ne perpetuo silentio, ut ait Chrysost. superbus videretur: Quantum enim fuit satis, respondit, & nihil amplius: ut dicta ejus neque asperitate, aut arrogantia offenderent, neque dejectione vilescerent, aut sorderent.

Siluit Christus, sed non omnino mutuit, ne arrogans videretur.
Chryf. hom. 87. in Matt.

Luc. 23.

Et quidem coram Principe Sacerdotum, surgente eo, ac dicente? Nihil respondes ad ea, quæ isti adversum te testificantur? nihil intulit: Iesus autem tacebat. Sic nimirum & obedientiam præstabat Patri, & patientiam, animique constantiam calumniis opponebat, simulque indicabat illis, quali iudicio uterentur, ad quod ipsi non esset respondendum, nimirum corruptissimo, & ad damnandam innocentiam potius, quàm ad veritatem cognoscendam comparato: quod præterquam jam diu illi multis exemplis conati ipsum perdere ostendissent; tamen ipso præsentente factio demonstrabant aperte, qui ipsum ante capiendum, quàm causam cognoscendam curassent: non enim debet capi is, de quo nihil est per testes iudicatum; aut qui non presentes habeat accusatores. Isti post capturam quærebant

Act. 25.

testes studiosè, & non inveniētes, inibant modum falsi constandi testimonii. Quid igitur respondendum esset in hujusmodi iudicio?

Libeat, rogo, rem hanc totam ad nostram eruditionem, ex D. Laurentii ore, elegantissimè ita fantis, audire. Illi, inquit, coram Summo Pontifice constituti falsum quærebant testimonium contra Iesum, ut eum morti traderent. Falsidicorum utique quærebant suffragium, ut ad mortem damnaverent vitam, ne ipsi viderent in æternum. Viciissim contendeabant, ut candorem æterna lucis suis obnubilarent tenebris: fiebat autem, ut quò sollicitius investigarent ista, eò in depressioribus ipsi tenebris remanerent, perseverante in suo splendore incommutabili veritate. Illos Prophetæ descripsit, dicens: Scrutati sunt iniquitates, defecerunt scrutantes scrutinio. Volebant inermi manu durissimam infringere siliem, sed quid? prævalueruntne? Minime: Manus contriverunt suas, cassoque defatigati labore nihil facere potuerunt.

D. Laur. Iust. de triumph. Christ. agone. c. 10.

Psal. 63.

Varias nocendi artes, & maligna consilia invenire conati sunt, ut perderent sapientiam: & tamen in propria insipientiâ perstiterunt. Nempe cum plurimas finxissent oppositiones veritati æternæ, & supervacue desudassent, testes duos repererunt, qui dicerent: Nos audivimus eum dicentem: Ego solvam templum hoc manufactum, & post triduum aliud non manufactum resedificabo. Poterant hi testes esse veridici, si prout Dominus dixerat, retulissent. Sed consuevit semper iniquitas superaddere veritati, ut puritatem mendacii cæno velut cæno commaculet, sic enim inquit: Solvite templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud. Quod voce protulit, potentia sua verbo perfecit. Post sua etenim passionis triduum, cum in tumultu corpus, quod erat anima tabernaculum, & Divinitatis templum, jaceret exanime, illud, omni depositâ passibilitatis molestiâ, resuscitavit ad vitam. Fecit, quod se facturum esse promiserat, ut veritatis ostenderetur assertor, & futura resurrectionis, atque structura cælestis imputribile poneret fundamentum, quatenus omnis supra edificata habitatio crederet in templum hoc sanctam Domino.

Marc. 14.

Veritatis puritas additione velut cæno mendacii commaculatur. Ioan. 2.

His testibus auditis, Pontifex iniquitatis, dolo plenus, de iudicario surrexit solio, nolens falsiloquarum objectiones, neque Christi discuti-

tere

vere innocentiam. Maximam profecto Media-
tori afferbant laudem prolata aduersus eum.
& non probata testimonia. Nequaquam ut
Iudex astabat tunc Caiphas, sed ut calumnia-
tor, & hostis: quamobrem veritatem, quam
minime diligebat, non scrutabatur, sed medi-
tationem calumniam, quam referret erat. Insi-
diabatur quasi leo in spelunca sua, & sicut ca-
rulus leonis habitans in abditiis. Observabat
callide, si forte ex ore Mediatoris aliquem in-
compositum, & reprehensibilem prolatum ser-
monem agnosceret. Propterea cernens, quod
nihil falsis objectionibus respondisset, tentauit,
si quo modo ipsum concitaret ad loquendum:
in tacentis quippe lingua nihil reperitur indi-
gnum. At igitur: Non respondes quicquam
ad haec, quae tibi obiciuntur ab his?

O iudolos, & uenenatis antiqui serpentis
astutia! o malignitatis eloquium tumens! o
Pontificis summi inueterata canities! Gradis
sicut praemines ceteris, ita & peruersitate pra-
cellis. Cur tentando ad loquendum provocas
sapientiam? Cur accusationibus falsis quaris,
ut satisfaciatur veritas? Non vit deperatum cor-
ruptum, omnes calumniatores Dominum esse men-
ditos. An forte seiscitarius responsum, ut agni-
tae sanctitatis innocentiam absolvas? Nempe,
os tuum abondauit malitia, & lingua tua
concinnauit dolos, sedensque aduersus fratrem
tuum loquutus es, & aduersus filium ma-
tris tuae posuisti scandalum.

Veniet, veniet tempus, (crede mihi) in quo
deprehendaris in crimine, & malitia tua pro-
feratur ad publicam, atque toti mundo efficia-
tur nota. Nunc tua solum te accusat conscien-
tia: nunc coram patris, qui tecum in uno con-
ueniunt nocendi consensu, exponis illam, ut in-
de consequaris laudem, tuaeque dolositatis affe-
ctum: alias autem aliter fiet. Stabis procul-
dubio ante tribunal eius, qui astat tibi, &
quem moliris occidere, iudicabis ipse te, non
sicut tu, sed iusto tecum iudicio contendet, &
statuet te contra faciem tuam, & te iudicabit
per te, non alterius indigebit testimonio, pro ut
agnis nunc tu: te faciet esse resem, teque iudicem
tibi: ostendet prius te tibi, tuamque de te audi-
turus est abs te sententiam contra te: neque
alter iudicabit de te, quam tu, non autem er-
raro valebit. Ducet te sapientia sua per cordis
tui latebras, & multa, quae ignoranter com-
missisti, deteget delicta. Iuxta te erit aequitas,

A & quid virtus, quidve vitium mereatur, in-
sinuabit. Tunc clamabis aduersum te, ne-
mine contradicente: proferes tu ipse in te sen-
tentiam de te, quam ille, quem nunc contem-
ptibilem, afflictum, moerentem, tacentemq;
vides, coram Angelis, & calorum approbabit
militia. In praesentiarum, quamuis posset, ni-
hil tamen falsis oppositionibus respondere ve-
lari, ut omne securus fidelibus daret de se hu-
militatis exemplum: incorrigibiles namque
agnoscens illos, nec excusationis, neque admo-
nitionis sermonem exprimere voluit. Verba
sancta in spiritus seminare, & eloquia sapientis
super aridam terram, & petram aurissimam
jactare passus non est.

Similiter coram Pilato, cum accusaretur **Matth. 27.**
a Principibus Sacerdotum, & senioribus, nihil
respondit. Et subinferenti: Non audis,
quanta aduersum te dicunt testimonia? non re-
spondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur
Praeses vehementer.

O vere silentium admirabile! Et vo- **Isa. 9.**
cabitur nomen eius. Admirabilis Deus, For-
tis. Admirabilis certe in verbis; admira-
bilis & in silentio.

Egregie Origenes expendens illud,
vehementer: Quod, inquit, scriptum est, non Origen. in
solum mirari Pilatum, sed etiam valde mira- **Matth.**
ri, mouet me, ut existimem, quod dignum ei Silentium
videbatur magno miraculo, ut exhibitus ad Christi vehe-
criminali iudicio Christus inturbabilis ma- **menter** cur
neret, & staret ante mortem, quae apud omnes miratus Pi-
latus.

Et certe, velut ait Philosophus: Terri- **Arist. 3.**
bilia sunt mala. Ea sunt infamia, paupertas, **Mor. c. 6.**
morbis, solitudo amicorum, mors maxime
omnium rerum horribilis. Sunt verba Phi-
losophi. Haec autem omnia Christo ob-
oculos, infamia ex calumniis; paupertas,
cum non haberet, ubi reclinarer caput,
regnumque eius non esset de hoc mun-
do, morbus in illo nullus unquam fuit,
habuit tamen intensissimos ex percussio-
nibus, alapis, spinis, flagellis dolores, soli-
tudo amicorum, quia omnes, relicto eo su-
gerunt, mors ipsa denique maxime omnium **Matth. 26.**
terribilis: & tamen imperterritus silet,
in silentio, & sperit fortitudo mea. Vere **Isa. 50.**
Plutarchi. Silentium in maledicto res grauis, **Plutar. lib. de**
& Socratica, vel potius Herculeae: adde **profectu ab**
(praesertim in morte) vel potius divina. **amic. cap.**
Ffff. 3. Ita.

Matth. 27.

Ita ut miraretur Praeses vehementer. Et A quidem multiplici ratione, tum ipsius accusationis, quæ maxima crimina implicabat, seditionem, seductionem, læsam Dei, ac Caesaris majestatem, tum supplicii, cui si convinceretur, adjudicandus esset, crudelissimi nimirum, & atrocissimi immanitatem, tum etiam ipsius Christi eloquentiæ, ac facundiæ vim, & efficacitatem, qua rudem, & efferum populum adeo demulserat, ut omnem ad se mundum trahere diceretur: *Ecco mundus totus post eam abit. Diffusa etenim gratia in labiis ejus, tum denique talis, tantæque constantiæ ut qui coram eo, tanto Iudice, stare imperterritus. Quis ergo non miraretur? & vehementer? Verum innocentia nescit timere eos, qui occidunt corpus.*

Matth. 10.

Ambros. ser. 44. de accusato Domino, &c.

Psal. 50.

Vnde planè eleganter Ambrosius: Bene tacet, qui defensione non indiget. Ambiat defendi, qui metuit supplicari: festinet loqui, qui timet vinci. Christus, cum condemnatur, superat, cum judicatur, vincit, sicut ait Propheta: *Ut justificeris in sermonibus tuis, & vincas, cum judicaris.* Vincit enim, cum judicatur, Christus: quia sic innocens approbatur; unde ait Pilatus: *Innocens ego sum à sanguine justis hujus.*

Luc. 23.

Eodem Dominus silentio est usus coram Herode. Hic erat cupiens ex multo tempore videre eum, eò quòd audierat multa de eo. *Et sperabat signum aliquod ab eo fieri. Interrogabat autem eum multis sermonibus: at ipse nihil illi respondebat.* Herodis ergo, & Pilati, ut pulchrè ait Cyprianus, Christus contempsit fastigia: nec potuit altitudo potestatum extorquere ad interrogata responsum.

Cyp. ser. de Pass.

Hoc similiter silentium, tum ab eisdem Herodis intentione, obstinatione, crudelitate, & mendaciis, tum à Christi ipsius desiderio patiendi, & à modestiâ, atque studio medendi profectum est.

Christo sicut, ut Herodis curiositatem fraudaret. Job. 31. Greg. 22.

Ab Herodis intentione, non etenim hinc Herodes iste proficere quærebat, sed ipsa tantum signa, ac facta mirari. Ita Gregorius ad illa verba: *Si exparvi ad multitudinem nimiam, & non magis tacui, nec egressus sum ostium.* Ipse, inquit, quia vi-

dit Herodem non quærere profectum, sed signa, vel scientiam velle mirari, requisitus ab eo tacuit. Et ad illa: *Lampas contempra a apud cogitationes divinum.* Hujus, inquit, lampadis, id est, Christi flammæ Herodes explorare voluit, sed nullo radio lucis lampas emicuit: quia ei, qui se non pie, sed curiosè quæsierat, nihil de se miserabile ostendit. Ambrosius: *Tacuit, & nihil fecit, quia nec illius credulitas merebatur videre divina.*

En hic conditio carnalium hominum, qui divina quidem oculis subicere concupiscunt, non doctrinæ, sed curiositatis implendæ gratiâ. Hinc olim in Ecclesiâ nefas, curiosis hominibus sacra mysteria detegere. Ideo D. Dionysius in Demophilum Monachum docet, eousque immaculata servata esse mysteria, donec ille temerarius in ea irupisset. Hoc etiam olim negatum in re eucharisticâ restatur Iustinus. Verum nunc passim videas, *Insim Mart. Apolog. 1. pro Christianis.*

Carnales homines oculos pascere, & ex his, quæ visa sunt exterius sibi contempibilia, ratiocinari. Sic & nunc Herodes videre vult, quia ab externis simplicem Iesum judicat, eundem quoque contemnit. Ab obstinatione, quæ scilicet neque signis, neque verbis futurus esset melior. Iesus, qui cuncta ratione periegit (sic pulchrè Theophylactus) & qui teste David, suos sermones in iudicio disponit, pium esse iudicavit in talibus habere silentium: sermo enim prolarus, qui nihil proficit, condemnationis sit causa. Miserationis ergo divinæ silentiū hoc, ne verba, & miracula essent ad eumulum damnationis. *Vbi non est auditus, & non effundis sermonem.* Et nolite dare *Eccl. 32. sanctum canibus, neque mittatis margaritas ante porcos, ne foris conculcent eas pedibus suis.* *Matth. 7.*

A crudelitate in Ioannem Baptistam, qui requisitus, quis esset, respondit: *Ego simatum vi- vox.* Qui ergo Christi vocem eripuerat, quomodo loquentem audiret? Indignus alloquio excommunicatus, & cuius manus sanguine iusti plena erant.

A mendaciis constanter accusantium, quos ipse constantissimo silentio refullebat. Nā quæ manifestata sunt, non sunt respon-

Mor. 12.

Iob. 12.

Ambr. in cit. Luc. 23.

D. Dionys. Mystheria curiosu detegere olim nefas.

Insim Mart. Apolog. 1. pro Christianis.

Theoph. in Cat. Luc. 23.

Siluit item Christus, ne sermo ejus Herodi majorem adferret damnationem.

Eccl. 32. Matth. 7.

Tum quia ob simatum vi- dit.

Tum ut accusantium mendacia sic resoleret.

Eccles. 28.
Ians. ibid.

responsione digna. Non refert, aiebat So-
crates, quam multi sint testes, sed quam gra-
ves. Quid igitur opus erat tales refelle-
re, cum mentita esset iniquitas sibi? Nihil
respondit, inquit Chrysostomus, quia mul-
tas habentes demonstrationes ex ipsis re-
bus virtutis, & mansuetudinis ejus, &
humilitatis, tamen in ipsum indignabau-
tur, & perverso judicio agebantur contra
ipsum.

Laert. lib. 2.
cap. 5.

Chrys. in
Cat. Matt. 26
Cajet.
Tum ne moras
miseret sua
passioni, & no-
stra redem-
ptioni.
Hieron.
Ambros.
Tum ob suam
modestiam.
Greg. 22.
Mor. 12.
1. Cor. 2.
Verbum Dei
audierat
quid.
Item Mor.
lib. 10.

Silentium idem à Christi ipsius pacien-
di desiderio. Silet, ne obstet. Sic acutè
Cajetanus. Nihil respondere voluit, ne cri-
men diluens, dimitteretur. & Crucis utilitas
differretur. Sic cruditè Hieronymus.

A modestiâ: quid enim possit, non
ostentat, ut ita jactantiam declinet. Sic
Ambrosius. Hinc discamus, ut quories
auditores nostri nostra volunt quasi lau-
danda cognoscere, non autem sua per-
versa mutare, omninò taceamus, ne si-
mus adulterantes verbum Dei, quod est aut
aliter de illo sentire quàm est, aut ex eo
non spiritales fructus, sed adulterinos
fœtus quærere laudis humanæ. Sic ad
mores Gregorius. Qui etiam alibi per-
egregiè: Inquisitus Redemptor tacuit, expe-
ctatus miracula exhibere contempsit, seleg,
apud se in occultis retinens, eos, quos exteriora
quærere comperit, ingratos foras reliquit, ma-
gis elagens aperit à superbientibus despici,
quàm à non credentibus vacuâ voce laudari.

Siluit etiam
studio medendi

Psal. 38.

Xenoph.
Apolog.

Bern. ser. 2.
Epiphon.
Eccles. 3.

A studio medendi, contrariis scilicet
contraria curando, hoc est, Adami excu-
sationes in peccatis, taciturnitate etiam
à bonis. Cum confisteret peccator adversum
me, humiliatus sum, & silui à bonis.

Anteaquâ vitæ recordatione se solari
Christo satis, si vel Socrati ipsi, dum ob
id mori destinatus obticebar. Sic nimi-
rum vixerat Christus, ut nulla jam suis
B medicis esset fides.

Invenitur pro viribus & nos divinum
hoc Christi silentium, quandoquidem ta-
cituritas ejus, ut ait Bernard. nobis in
exemplum facta est, edificamusque ab
hoc cælesti Magistro tempus tacendi, &
tempus loquendi, hæc enim doctrina perfe-
ctio perfectorum est, eorum videlicet,
qui jam sunt virtutes adte, nec unam,
aut alteram, sed omnes juxta illud: Au-

rum tuum, aut argentum tuum confusa; aut
Græcè, calliga, vel concesso: & verbis tuis
facito stateram, & franos ori tuo vestos, & ar-
tende, ne forte labaris in lingua, & cadas in
conspectu inimicorum insidiantium tibi, & se
casus tuus insanabilis in mortem. Hoc est,
coge virtutes omnes morales, & charita-
te, quæ per aurum signatur, & intelle-
ctuales simul cum prudentiâ, quæ argen-
to significantur: omnes enim sunt neces-
sariæ, ut noveris bene loqui, & bene ta-
cere: quia & omnia vitia, veluti agmine
facto, conveniunt ad confundendam, &
lere noveris, perturbandam linguam: unde necesse
est, virtutes quoque convenire, ut illam
contineant, atque rectificent, ideoque si
quis in verbo non offondit, hic perfectus est vir. Iac. 3.

Vi rectè tum
loqui, tum si-
facto, conveniunt ad confundendam, &
lere noveris, perturbandam linguam: unde necesse
est, virtutes quoque convenire, ut illam
contineant, atque rectificent, ideoque si
quis in verbo non offondit, hic perfectus est vir. Iac. 3.
Max. ser. 20.
Silere rectè
nosse, difficil-
limum.

O quam difficile silentium! Adeo dif-
ficile, ut Aristippus quondam interroga-
tus, quidnam esset in vita difficillimum?
Tacere, inquit, quæ loqui non decet.

Facit optimè in commendationem si-
lentii illud Proverbium: Stultus quoque, si
tacuerit, sapiens reputabitur, & si compresse-
rit labia sua, intelligens.

Prov. 17.

106. 13.
Plut. in Mor.
Silentii varia
encomia.

Vnde Iob ad amicos: Atque utinam ta-
ceretis, ut judicaretur esse sapientes. Et Plu-
tarchus: Magna est sapientia temperatum
silentium, & omni cordè est sermone præstan-
tius. Item: Ut egregius artifex, faculanda
statim scopum petit, ita sapit, qui pauca loqui-
tur, sed ad rem.

Faciunt pariter egregia illa Philoso-
phorum dicta.

Menandri: Silentio nihil utilius.
Simonidis: Nulli tacuisse nocet, nocet esse
locuturum.

Xenophontis: Sæpe locutum me poenit-
uit, siluisse nunquam.

Senec. ep. 16.
In sent. moral.
Lib. 5. epist.
P. 4.

Seneca ad suum Luciliium: Nihil a què
proderit, quàm quiescere, & minimum cum
aliis loqui, & plurimum scire. In hoc incum-
be, ut identiùs audias, quàm loquaris. Quod
tacitum velis, nemini dixeris. Auribus li-
bentius, quàm lingua utere. Tandem post
tot litterarum volumina ad eundem Lu-
ciliium luculenter conscripta: Summa er-
go summarum hæc est, tardiloquum te esse ju-
beo, & propè erit tibi Deus.

Huc verè aurea faciunt illa verba Ca-
tonis,

Virtutem primam esse puto compescere A
linguam,
Proximus ille Deo est, qui scit ratione
tacere.

Hinc Glossa in 3. Ecclef. Disciplina Py-
thagora est, per quinquennium tacere, & post-
ea eruditos loqui.

Marul. lib. 4.
Ebor. tit. 2.
Silentium ve-
terum mona-
chorum.
Psal. 106.

O quam enixius, tenaciusque illi cul-
tores eremi, cultores erant silentii! Mul-
titudine millium, & quingentorum Mo-
nachorum sub uno Amone Abbate soli-
tudinem taciturnitate æquabat. Mirum
planè silentium! *Letati sunt, quia silue-
runt, & deduxit eos in portum voluntatis eo-
rum.*

Marul. ibid.

Romualdus Camaldulensium Author,
dum montem solitarius coleret, septen-
nii silentio spirituales Psalmorum intel-
ligentiam meruit, quos etiam cum piè &
elegantè exponeret, dicere solebat: *De-
dit mihi Dominus linguam, mercedem meam:*
(hoc est, mercedem silentii) poterat &
dicere: *linguam eruditam* & in ipsa laudabo
eum.

Ecclef. 51.
Isa. 50.

Ex Vitis Patrum: Theonem in cellula
causam annos triginta silentii habuisse
continentiam perhibent.

Quidam Sanctorum Patrum adiit aliù,
ut aliquid edisceret, & primà vice audi-
vit illud Psalmi: *Dixi, Custodiam vias
meas, ut non delinquam in lingua meâ.* Nec
amplius reversus est, ut aliud edisceret.
Et post quadragesimum annum interro-
gatus, cur amplius ad Magistrum non
esset reversus, respondit, se adhuc non
didicisse primam lectionem Psalmi: *Ut
non delinquam in lingua meâ.* in illo spatio
quadragesima annorum.

Psal. 38.

Hieron. in
epist.

Hinc meritò Hieronymus monet: *Ad-
huc tacens considera, & provide, ne quid pe-
nites dixisse.* Et Ambrosius testatur. *Quam-
plures vidi loquendo in peccatum inci-
disse, vix quæquam
tacendo.*

VESTIS ALBA.
PVNCTVM XVI.

Sprevit illum Herodes cum exer-
citu suo, & illi induit vestem ve-
ste albâ, & remisit ad Pilatum.
Luc. 23.

Quoniam innocentissimi causa decrat
Iudicibus, Iudices ipsi non decrant
causa, sed tamen & inimici nostri suat Iu-
dices innocentie Christi, dum cum indu-
unt symbolis innocentie. Hæc hodie
Iudicibus sistitur, sed constans omnino,
sed inconcussa.

Acute huc allegoriam Gregorius cum
tropologia simul necit ad illa verba Io-
bi: *Si expavi ad multitudinem nimiam.* Be-
nè, inquit, Christus non expavit, quia ne-
quaquam terret exterius numerus ho-
stium, quem non devastat interiùs turba
victorum.

Vita nimirum innocens, & immacu-
lata nullis malevolorum incuribus labat,
nullis calumniantium succumbit insidiis,
nullis invidorum tenebris obscuratur, ac
semper vel furentibus cineta hostibus
triumphat. Pulchrè hoc D. Ennodius:
*Nec bonorum facem meritorum, maledicentis
credendum est, extingui posse consilium. Quo-
modo estis dente tangatur invidi splendor vitæ,
umbram venenatæ oblocutionis excludit, acto-
rem, (aliàs authorem) repetunt tenebra, qua
ad involvendum jubar aptantur, nitorem sy-
derum nox infusa non obruit, ad genium cla-
ritatis proficit cum obscuritate constitit.* Sic,
sic & Christi innocentia inter densissimas
hostium, & calumniantium tenebras lu-
cidior, sic semper candidior emicuit. Vn-
de & apud Lucâ λαμπρῶν, hoc est, splen-
denti, ac nitidâ veste perhibetur amictus.
Nec quidem otiosum, inquit Ambrosius, *Ambros. in
quodâ albâ veste induitur Dominus ab Herode, Luc. 23.
immaculata tribuens iudicia passionis, quodâ
Agnus Dei sine maculâ cum gloriâ, peccata
mundi susciperet.*

Certe